

Załącznik do uchwały nr 45/2019
Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach
z dnia 22.05.2019 r.

Załącznik do uchwały nr 17/2019
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gorzycach
z dnia 23.05.2019 r.

BANK SPÓŁDZIELCZY W GORZYCACH

**Informacja Banku Spółdzielczego w Gorzycach
o charakterze jakościowym i ilościowym dotycząca adekwatności kapitałowej,
zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 część ósma
oraz wynikająca z art.111a Prawa bankowego
- według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.**

Gorzycy 2019

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem	4
III.	Zakres stosowania wymogów.....	9
IV.	Fundusze własne	9
V.	Wymogi kapitałowe	10
VI.	Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta	12
VII.	Bufory kapitałowe	12
VIII.	Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego	12
IX.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	13
X.	Aktywa wolne od obciążeń.....	19
XI.	Korzystanie z ECAI.....	20
XII.	Ekspozycje na ryzyko rynkowe	20
XIII.	Ryzyko operacyjne	20
XIV.	Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	22
XV.	Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	23
XVI.	Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne	24
XVII.	Polityka w zakresie wynagrodzeń	25
XVIII.	Dźwignia finansowa	27
XIX.	Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego	27
XX.	Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego	28
XXI.	Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	28
XXII.	Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	28
XXIII.	Informacje podlegające ujawnieniu wynikające z art. 111 a Prawa bankowego	29
XXIV.	Informacje podlegające ujawnieniu wymagane Rekomendacją P	33

I. Wprowadzenie

Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji Bank Spółdzielczy w Gorzycach przedstawia informacje w zakresie określonym w części ósmej Rozporządzenia CRR, wg stanu na dzień **31.12.2018 roku**, opracowane zgodnie z „Instrukcją sporządzania i ogłaszania informacji podlegających ujawnieniu w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”. Informacje udostępniane są w formie papierowej w Centrali Banku w Gorzycach ul. Kościelna 21a, w Biurze Zarządu Banku w godzinach 9.00-15.00.

W zakresie ujawniania informacji Bank nie stosuje pominięcia informacji uznanych zgodnie z art.432 UE za nieistotne, zastrzeżone lub poufne. W dalszej części dokument zwany jest „Informacją”.

Bank Spółdzielczy w Gorzycach działa w oparciu o Statut, uchwalony na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 25.04.2006 r. z późniejszymi zmianami i wprowadzony do rejestru sądowego w Sądzie Rejonowym w Gliwicach pod numerem KRS: 0000068608. Działalność Banku została sklasyfikowana według PKD jako pozostałe pośrednictwo pieniężne i pozostała działalność bankowa. Bank prowadzi działalność na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych.

Członkami Banku są osoby fizyczne. Liczba udziałowców na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 2816 członków, z których żaden z członków nie dysponował liczbą wyższą niż 5% ogólnej liczby udziałów. Wartość udziału wynosi 100,00zł, a każdy z członków niezależnie od liczby posiadanych udziałów dysponował 1 głosem.

Na 31.12.2018 r. Bank zatrudniał 50 pracowników.

Zgodnie z Statutem Banku, Bank działa na terenie województwa śląskiego. W okresie obrachunkowym 2018 r. prowadził swoją działalność w Centrali w Gorzycach przy ul. Kościelnej 21A – budynek B i przy ul. Kopernika 18 A – budynek A oraz w:

- Punkcie kasowym w Lubomi, ul. Szkolna 1
- Punkcie kasowym w Rogowie, ul. Raciborska 29
- Punkcie kasowym w Syryni, ul. 3 Maja 30
- Punkcie kasowym w Czyżowicach, ul. Wiejska 15
- Punkcie kasowym w Turzy Śląskiej, ul. Powstańców 40.

Klienci Banku mogą korzystać z usług bankowości elektronicznej, usług płatniczych oraz 8 bankomatów (w tym 3 z funkcją wpłatomatu). Oferta dostępnych i świadczonych usług prezentowana jest w placówkach Banku oraz na stronie internetowej www.bsgorzyce.pl

Bank Spółdzielczy w Gorzycach oznakowany jest:

- numerem REGON 000496975,

- numerem NIP 647-05-15-667,
- numerem kodu bankowego 84690009.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank prowadził działalność poza zrzeszeniem, gdyż dotychczasowa umowa zrzeszenia z Bankiem BPS S.A. uległa rozwiązaniu z dniem 29 grudnia 2018 r., a zrzeszenie się z Polskim Bankiem Apeksowym w tym terminie stało się niemożliwe, w związku z brakiem zgody Komisji Nadzoru Finansowego na rozpoczęcie działalności przez ten Bank. Od dnia 30.12.2018 r. Bank współpracuje z Bankiem BPS S.A. na warunkach określonych w „Porozumieniu ramowym na świadczenie usług i czynności z dnia 20.12.2018 r., które zostało zawarte do dnia 30.12.2020 r.” Bank Spółdzielczy w Gorzycach zarejestrowany jest w Drugim Śląskim Urzędzie Skarbowym w Bielsku - Białej przy ul. Warszawskiej 45. Podstawą prawną prowadzonej działalności są:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 1997-08-29 (Dz.U. z 2018 r. poz.2187 z późn. zmianami),
- Ustawa Prawo Spółdzielcze z dnia 1982-09-16 (Dz.U. z 2018r. poz. 1285),
- Ustawa z dnia 2000-12-07 o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2018 r. poz.613),
- Ustawa z dnia 2016-06-10 o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2019 r. poz.795),
- Statut Banku Spółdzielczego w Gorzycach.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

Strategia i procesy zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Planu strategicznego Banku Spółdzielczego w Gorzycach na lata 2018-2021”. Podlega ona corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu zewnętrznym Banku.

Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym jest powiązana z innymi regulacjami o charakterze strategicznym. Bank sporządza w okresach rocznych Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, które zatwierdzane są Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. Strategie zarządzania ryzykami oraz Polityki zawierają cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść, mające charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym. Szczegółowy opis procedur w zakresie zarządzania istotnymi ryzykami w Banku zawierają poszczególne instrukcje.

Metody zarządzania ryzykiem ich założenia oraz systemy pomiaru ryzyka dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, prowadzonej i planowanej działalności Banku oraz otoczenia, w

którym Bank działa. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi zalicza się:

- ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej w księdze banku (w tym ryzyko przeszacowania, bazowe i opcji klienta)
- ryzyko płynności,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko kapitałowe.

Strategie i procesy funkcjonujące w Banku zostały szczegółowo opisane w poniższych regulacjach:

- „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Gorzycach” ,
- „Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Regulamin funkcjonowania stanowiska ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Polityka kredytowa Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka kapitałowa Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka bezpieczeństwa informacji Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka zgodności Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka kadrowa Banku Spółdzielczego w Gorzycach”
- „Polityka informacyjna Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka inwestowania Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”,
- „Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”.

Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem.

Obowiązujący system zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach, zapewnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka od jego kontroli. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku został przedstawiony w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach” i stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Informacji, natomiast struktura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym przedstawiona została w „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Gorzycach” stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Informacji. Za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku odpowiada:

Rada Nadzorcza w zakresie:

- zatwierdzania polityki kapitałowej Banku, która zawiera limity alokacji kapitału, oraz sprawowania nadzoru nad zgodnością polityki w zakresie podejmowanego ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- zatwierdzania procedury szacowania kapitałów wewnętrznych,
- sprawowania nadzoru nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka.

Zarząd Banku w zakresie:

- zorganizowania skutecznego procesu oceny adekwatności i utrzymania kapitału wewnętrznego oraz nadzoru nad jego efektywnością, wprowadzając w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku lub czynników otoczenia gospodarczego, niezbędne korekty i udoskonalenia,
- przygotowania i wdrożenia i aktualizacji pisemnych procedur w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego, dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- ujawniania informacji na temat działalności Banku pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zarządzaniu Bankiem, monitorowanie bezpieczeństwa działalności Banku i na ocenę sytuacji finansowej Banku.

Dział Analiz Ryzyka i Sprawozdawczości w zakresie:

- wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego zgodnie z Rozporządzeniem UE,
- opracowania procedur oceny procesu ICAAP w Banku, monitorowanie wielkości wewnętrznego kapitału i przygotowywanie raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej,
- przeglądu procedur i metodologii stosowanych w procesie ICAAP, monitorowanie i sporządzanie analiz narażania Banku na poszczególne ryzyka.

Stanowisko audytu wewnętrznego w zakresie:

- sprawowania audytu wewnętrznego dla ponoszonych ryzyk zgodnie z przyjętymi procedurami oraz kontroli funkcjonowania procesu ICAAP w Banku.

Stanowisko do spraw zgodności w zakresie :

- wykonywania zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności identyfikacji, pomiaru, monitorowania oraz raportowania na temat tego ryzyka.

Pozostałe komórki organizacyjne w Banku w zakresie :

- realizowania celów zawartych w procedurach zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz sprawowania funkcji kontroli zgodnie z przyjętymi regulacjami.

Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka.

System raportowania i pomiaru ryzyka jest opisany w Instrukcjach dotyczących zarządzania danym rodzajem ryzyka. Bank z dokonanego pomiaru poszczególnych ryzyk sporządza raporty, które przedstawiane są Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku. Rada Nadzorcza ocenia skuteczność działań Zarządu mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Proces ten obejmuje następujące działania :

- identyfikacja ryzyka, określenie źródeł ryzyka wynikającego z bieżącej jak i planowanej działalności banku,
- zarządzanie ryzykiem, podejmowanie decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, wydawanie zaleceń, tworzenie procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie, stały nadzór poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie, dostarczanie informacji dla Zarządu, Rady Nadzorczej Banku o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Strategie w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko.

Powyższe kwestie zostały opisane w Politykach w zakresie poszczególnych ryzyk. W ramach ryzyk występujących w Banku za istotne uznano:

- ryzyko kredytowe, minimalizowane poprzez zachowanie wskaźników koncentracji należności w stosunku do poszczególnych podmiotów oraz rozproszenie zaangażowania w określone segmenty rynku, a także systemem limitów wewnętrznych. W zakresie działalności kredytowej ryzyko to ograniczane jest poprzez prawne i rzeczowe zabezpieczenia udzielanych kredytów. Wskaźniki koncentracji określone w ustawie Prawo bankowe w okresie obrachunkowym 2018 były zawsze zachowane,
- ryzyko operacyjne, w Banku głównie związane jest z zdarzeniami wynikającymi z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych oraz sprawnością sprzętu komputerowego. W celu zminimalizowania tego ryzyka Bank zawarł umowy serwisowe w zakresie oprogramowania i sprzętu zgodnie z którymi w przypadku awarii systemów lub sprzętu awarie te w krótkim czasie powinny być usunięte. Dodatkowo Bank regularnie przeprowadza testy zapasowych systemów i sprzętów na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- ryzyko stopy procentowej monitorowane jest na bieżąco przez Zarząd Banku. Celem jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian pod względem zagrożenia płynności czy wyniku finansowego. W okresie obrachunkowym posiadane zobowiązania jak również kredyty w większości oprocentowane były według zmiennej stopy procentowej. Bank nadwyżki finansowe lokuje w bezpieczne papiery wartościowe (obligacje skarbowe i bony pieniężne NBP) oraz lokaty terminowe w Banku BPS S.A. typu ON według stałej stopy procentowej. Ustalone limity zaangażowania w poszczególne rodzaje działalności były zachowane. W celu zminimalizowania ryzyka Zarząd Banku ustalał oprocentowanie produktów oferowanych przez Bank i zarządzał terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych pozycji Banku,
- ryzyko płynności w znacznym stopniu zminimalizowane jest poprzez odpowiednie planowanie zagospodarowania nadwyżki środków finansowych. Płynność w Banku rozpatrywana jest w następującym horyzoncie czasowym: jako płynność śróddzienna, bieżąca do 7 dni, krótkoterminowa do 30 dni, średnioterminowa powyżej 1 m-ca, do roku i

długoterminowa powyżej 12 miesięcy. Bank przestrzegał nadzorcze miary płynności: M1, M2, M3, M4 wynikające z uchwały 386/2008 KNF oraz wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR). Płynność oraz poziom ryzyka płynności są na bieżąco monitorowane, a informacja w ramach raportów dziennych (nadzorcze miary płynności) jest przekazywana dla członka Zarządu Banku. Wyniki analizy w zakresie ryzyka płynności miesięcznie są prezentowane w raportach dla Zarządu Banku, kwartalnie dla Rady Nadzorczej Banku.

Oświadczenia Zarządu w zakresie ujawnień informacji.

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji, dającego pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi załącznik nr 3 do niniejszej Informacji. Oświadczenie na temat ryzyka, dotyczące ogólnego profilu ryzyka Banku związanego ze strategią działalności Banku, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe stanowi załącznik nr 4 do niniejszej Informacji.

Zasady zarządzania instytucją.

Organami Banku Spółdzielczego w Gorzycach są: Zebranie Przedstawicieli, Rada Nadzorcza, Zarząd oraz Zebrania Grup Członkowskich. Statut Banku ściśle określa wybory członków do organów zarządzających oraz zakres prac i obowiązków organów zarządzających. W skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 31.12.2018 r. wchodziło 7 członków, a w skład Zarządu Banku 4 członków.

Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego.

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę ocenę odpowiedności (reputacji, wiedzy, umiejętności, doświadczenia).

Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli. Każdy z członków Rady podlega indywidualnej ocenie odpowiedności, oraz sama Rada Nadzorcza jako organ kolegialny.

Oceny te dokonywane są zgodnie z przyjętymi w Banku „Procedurą dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach” oraz „Procedurą dokonywania ocen odpowiedności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gorzycach”.

W procesie zarządzania instytucją Zarząd Banku nie stwierdził konieczności utworzenia oddzielnego komitetu ds. ryzyka.

Wprowadzony w Banku system informacji zarządczej (SIZ) pozwala na pełną ocenę działalności Banku. Kontrolę nad funkcjonowaniem sprawuje Zarząd Banku. W ramach SIZ sporządzane są informacje o charakterze strategicznym, informacje dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku, informacje w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, adekwatności kapitałowej, koncentracji, operacyjnym, stopy procentowej i płynności. Sporządzane są również informacje w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, bancassurance i finansowaniu terroryzmu oraz w zakresie kontroli wewnętrznej Banku.

Szczegółowy opis przepływu informacji został opisany w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”.

III. Zakres stosowania

Szczegółowe dane dotyczące Banku Spółdzielczego w Gorzycach jako instytucji do której mają zastosowanie wymogi rozporządzenia CRR zostały przedstawione w wprowadzeniu do niniejszej Informacji.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych, nie posiadał jednostek zależnych ani też nie jest jednostka dominująca.

IV. Fundusze własne

Podstawowe informacje dotyczące głównych cech instrumentów w funduszach własnych Banku.

Fundusze własne (uznany kapitał Banku) ustalane są na podstawie Rozporządzenia UE i stanowią sumę kapitału Tier I i Tier II.

Kapitał Tier I składa się z:

1) kapitału podstawowego Tier I wyliczanego z następujących pozycji :

-*Fundusz udziałowy* – tworzony z wpłat udziałów członkowskich oraz odpisów na udziały członkowskie. Na dzień 31.12.2018 r. na wartość funduszu udziałowego składało się 4.253 udziałów będących w posiadaniu 2.816 członków. Wartość jednego udziału wynosi 100 zł. Udziały członkowskie wyemitowane w latach 2012 i 2013 od 1 stycznia 2014 roku nie są ujmowane w rachunku funduszy własnych. Dodatkowo w okresie przejściowym od 2014 do 2021 roku są pomniejszane o amortyzację procentową w poszczególnych latach. Amortyzacja za lata 2014 - 2018 wynosiła łącznie 60%.

-*Fundusz zasobowy* – tworzony z wpłat przez członków Banku wpisowego w wysokości 10 zł. oraz podziału nadwyżki finansowej za każdy rok obrachunkowy,

-*Skumulowane inne całkowite dochody (fundusz z aktualizacji wyceny aktywów trwałych)* – tworzony na podstawie odrębnych przepisów,

-*Niezrealizowane zyski i straty z tytułu posiadanych aktywów wycenianych do wartości godziwej* – wycena z tytułu posiadania certyfikatów inwestycyjnych (FIZ),

-*Odliczenia od pozycji kapitału podstawowego Tier I:*

-wartości niematerialne i prawne.

-*Korekty w okresie przejściowym:*

-skumulowane inne całkowite dochody – wartość pomniejszenia funduszu określona była procentowo do 2017 roku.

2) kapitału dodatkowego Tier I – nie występuje w Banku.

Kapitał Tier II. Pozycje wchodzące w skład tego kapitału nie występowały w Banku na dzień 31.12.2018 r.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku na dzień 31.12.2018 roku.

FUNDUSZ	KWOTA
Fundusz udziałowy	189 760,00
Fundusz zasobowy	28 269 708,09
Fundusz z wyceny papierów wartościowych	15 476,95
Fundusz z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	155 771,56
	28 630 915,60
Wartości niematerialne i prawne	- 80 191,50
Udziały kapitałowe pomniejszające kapitał podstawowy Tier I	- 5 376,44
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I (CET 1)	28 545 347,66
KAPITAŁ TIER I	28 545 347,66
Pomniejszenie z tytułu przekroczenia zaangażowania powyżej 10 % Funduszy własnych	- 1 371 402,03
FUNDUSZE WŁASNE / uznany kapitał instytucji	27 173 945,63

Bank spełnia wymogi określone w art.128 ustawy Prawo Bankowe. Fundusze własne Banku wynoszą 6 319,5 tys. EURO i są adekwatne do wielkości wymogów kapitałowych tworzonych na istotne ryzyka bankowe.

V. Wymogi kapitałowe

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności banku.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego.

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wynosi 8 % sumy kwot ekspozycji aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji. Bank nie korzysta z możliwości przypisania ekspozycjom zabezpieczonym hipotekami na nieruchomościach niższych wag ryzyka i otrzymują one wagę ryzyka 100 %. Ekspozycje dotyczące niewykonania zobowiązania klasyfikowane są do wagi ryzyka 150%, bez względu na posiadane zabezpieczenia. Bank przy określaniu wag ryzyka ekspozycji nie stosuje ocen kredytowych wydanych przez ECAI ani ocen sporządzonych przez agencje kredytów eksportowych, jak również nie stosuje kompensowania transakcji bilansowych i technik ograniczania ryzyka kredytowego.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego oblicza się jako średnią z ostatnich trzech lat obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę wybranych pozycji rachunku zysków i strat Banku.

Kategorie ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji na dzień 31.12.2018 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	86 537,67
3.	Ekspozycje wobec instytucji – banki	569 669,62
4.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	7 378 233,56
5.	Ekspozycje detaliczne	1 015 925,03
6.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	431,64
7.	Ekspozycje kapitałowe	228 362,80
8.	Inne ekspozycje	874 148,08
	Razem wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe	10 153 308,40

Wymogi w zakresie funduszy własnych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego Bank posiada fundusze własne, dostosowane do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie jest narażony oraz do skali i złożoności prowadzonej działalności. Miarą dostosowania wielkości funduszy własnych i poziomu ryzyka prowadzonej działalności są współczynniki kapitałowe na następującym poziomie: dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I – 9,375, dla współczynnika kapitału Tier I – 10,875% i dla łącznego współczynnika kapitałowego – 13,25%. Łączny współczynnik kapitałowy stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku do zarządzania kapitałem. W Banku Spółdzielczym w Gorzycach wszystkie trzy współczynniki kształtują się na tym samym poziomie i na dzień 31.12.2018 r. wynoszą 19,29 %.

Bank nie prowadzi działalności handlowej dlatego wylicza wymogi tylko dla portfela bankowego.

W zakresie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego wynosił 1 114 350,85 zł i kształtował się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	wg danych za lata			
		średnia wyniku	za 2016r.	za 2017 r.	za 2018 r.
1.	Odsetki należne i podobne przychody	X	7 566 422,00	8 338 238,00	9 068 573,00
2.	Odsetki do zapłaty i podobne opłaty	X	2 656 596,00	2 799 366,00	3 082 837,00

3.	Przychody z akcji i innych papierów o stałej /zmiennej stopie dochodu	X	0,00	0,00	0,00
4.	Należności z tyt. opłat /provizji	X	2 085 144,00	2 237 694,00	2 303 449,00
5.	Koszty z tyt. prowizji / opłat	X	275 591,00	295 261,00	323 508,00
6.	Zysk netto lub strata z operacji finansowych	X	0,00	0,00	0,00
7.	Wynik z działalności bankowej	X	6 719 379,00	7 480 163,00	7 950 713,00
8.	Pozostałe przychody operacyjne	X	23 602,00	32 521,00	80 639,00
9.	Wyniki	X	6 742 981,00	7 512 684,00	8 031 352,00
10.	Wskaźnik	7 429 006,00			
11.	Wymóg na 31.12.2018 r.	1 114 350,85			

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych tworzonych na poszczególne rodzaje ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gorzycach na dzień 31.12.2018 r. :

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ryzyko kredytowe	10 153 308,40
2.	Ryzyko rynkowe	0,00
3.	Ryzyko operacyjne	1 114 350,85
4.	Inne przejściowe wymogi kapitałowe	0,00
5.	Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0,00
6.	Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0,00
Razem		11 267 659,25

VI. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Zapisy art. 439 CRR w zakresie ujawniania informacji na temat ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta nie dotyczą Banku. Na dzień 31 grudnia 2018 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VII. Bufory kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Bank nie podlegał obowiązkowi bufora antycyklicznego.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości.

Bank Spółdzielczy w Gorzycach definiuje należności kredytowe i dokonuje ich klasyfikacji jako ekspozycje przeterminowane jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni dla zadłużenia wynikającego z niespłaconej bankowi należności, wynikającej z umowy, przez kredytobiorcę w ustalonym terminie.

Portfel kredytowy podlega przeglądom okresowym, monitorowaniu terminowości obsługi kredytów i kondycji finansowej dłużników banku w zależności od podmiotów. Bank dokonuje przeglądu ekspozycji kredytowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późniejszymi zmianami) do odpowiednich kategorii ryzyka stosując następujące kryteria :

- kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek, dla wszystkich ekspozycji kredytowych,
- kryterium ekonomiczne to badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, wyłącznie dla ekspozycji kredytowych klientów instytucjonalnych oraz JST.

Należności o utraconej wartości (z rozpoznaną utratą wartości) – to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy zagrożonych. Należności te Bank klasyfikuje do następujących kategorii:

- poniżej standardu w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie dłużej niż 6 miesięcy lub sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużników może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji (oprócz ekspozycji kredytowych wobec klientów detalicznych),
- wątpliwe w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek wynosi powyżej sześciu miesięcy i nie przekracza 1 roku lub sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużnika uległa znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (oprócz ekspozycji kredytowych wobec klientów detalicznych),
- stracone w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza 12 miesięcy (dla kredytów detalicznych 6 miesięcy), sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu, Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Należności bez rozpoznanej utraty wartości - to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy normalne lub pod obserwacją.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

W zakresie tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe Bank stosuje zasady zgodne z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, objęło również odpisem aktualizującym należności związane

z ekspozycjami kredytowymi odnoszące się do odsetek. Podstawą tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących jest wartość bilansowa ekspozycji kredytowej i odsetek bez uwzględnienia tworzonych rezerw celowych. Bank nie pomniejsza podstawy tworzenia rezerw o wartości zabezpieczeń, o których mowa w powyższym Rozporządzeniu. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące związane z w/w ekspozycjami zależą od kategorii, do której została zaklasyfikowana ekspozycja i tworzone są w wysokości wymaganej w Rozporządzeniu:

- 1,5% dla kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”
- 1,5 % dla kategorii „pod obserwacją”
- 20% dla kategorii „poniżej standardu”
- 50% dla kategorii „wątpliwe”
- 100 % dla kategorii „stracone”.

Bank przez cały okres obrachunkowy utrzymywał ich wymagany poziom.

Całkowita kwota ekspozycji oraz średnia kwota ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji.

Poniższe zestawienie przedstawia całkowite kwoty ekspozycji wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego, a także średnie kwoty ekspozycji w danym okresie z podziałem na kategorie ekspozycji w pełnych złotych.

L.p.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018 r.	Średnia kwota w 2018 r.*
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	134 660 447,00	126 905 183,00
2.	Ekspozycje samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 408 604,00	10 519 986,00
3.	Ekspozycje wobec instytucji – banki	33 295 979,00	33 829 242,00
4.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	98 134 401,00	95 770 362,00
5.	Ekspozycje detaliczne	19 849 278,00	21 196 244,00
6.	Ekspozycje przeterminowane	3 597,00	108 533,00
7.	Ekspozycje kapitałowe	4 225 937,00	4 322 419,00
7.	Inne pozycje	14 968 047,00	14 239 169,00
	Razem	310 546 290,00	306 891 138,00

* średnia arytmetyczna 12 miesięcy 2018 r.

Rozkład geograficzny ekspozycji.

Ze względu na ograniczenie zakresu terytorialnego prowadzonej działalności Bank nie wyodrębnia obszarów ważnych pod względem istotnych kategorii. Bank prowadzi działalność na obszarze określonym w Statucie Banku tj.: na terenie województwa śląskiego.

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji.

Bank Spółdzielczy w Gorzycach za branżę istotną uważa branżę, w której Bank posiada zaangażowanie w wysokości przekraczającej 25 % funduszy własnych. Na dzień 31.12.2018r. branże mające największy udział w funduszach własnych to „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych,..” - 48% oraz „Przetwórstwo przemysłowe” - 30%. Podział na poszczególne branże w Banku Spółdzielczym w Gorzycach występuje tylko dla kategorii ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach wraz z kwotą należności zagrożonych oraz kwotą rezerw według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela w tys. złotych :

Branże - sektor gospodarki z podziałem na sekcje	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw łączna kwota zaangażowania	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Rezerwy celowe	Udział zaangażowania w obliżu kredytowym z pozabilansem
A Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	4 463	1 151	3 276	36	15	3,61 %
B Górnictwo i wydobywanie	773	0	773	0	0	0,62 %
C Przetwórstwo przemysłowe	8 131	746	5 465	1 920	721	6,57 %
D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0	0	0,00 %
E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	878	134	744	0	0	0,71 %
F Budownictwo	6 473	724	5 449	300	137	5,23 %
G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, wyłączaając motocykle	13 054	5 369	6 792	893	277	10,55 %
H Transport, gospodarka magazynowa	4 977	744	3 570	663	274	4,02 %
I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 662	1 087	3 575	0	4	3,77 %
J Informacja i komunikacja	136	13	123	0	0	0,11 %
K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	88	0	88	0	0	0,07 %
L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18	5	13	0	0	0,01 %
M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	962	49	907	6	7	0,78 %
N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 478	940	530	8	2	1,19 %
O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3 400	0	3 400	0	0	2,75 %
P Edukacja	0	0	0	0	0	0,00 %
Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	46	26	20	0	0	0,04 %
R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 623	25	1 131	467	93	1,31 %
S Pozostała działalność usługowa	210	89	121	0	0	0,17 %
T Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0	0	0,00 %
U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0,00 %
Razem	51 372	11 102	35 977	4 293	1 531	41,51 %

Struktura ekspozycji według terminów zapadalności.

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela w wartości nominalnej w pełnych złotych:

Termin zapadalności	Rodzaj podmiotu	Wartość ekspozycji
Bez określonego terminu	Banki centralne	4 997 872
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	8 294 943
	Przedsiębiorstwa	225 000
	Gospodarstwa domowe	527 247
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
od < = 1 tygodnia	Banki centralne	21 500 000
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	5 000 000
	Przedsiębiorstwa	847
	Gospodarstwa domowe	98 561
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
od 1 tygodnia < = 1 miesiąca	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	20 000 000
	Przedsiębiorstwa	56 434
	Gospodarstwa domowe	759 678
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	24 000
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	3 000 000
od 1 miesiąca < = 3 miesięcy	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	112 868
	Gospodarstwa domowe	1 821 140
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	108 000
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
od 3 miesięcy < = 6 miesięcy	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	310 386
	Gospodarstwa domowe	2 901 058
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	112 000
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	2 000 000
od 6 miesięcy < = 1 roku	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	717 411

	Gospodarstwa domowe	5 796 544
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	2 224 000
	Instytucje szczebla centralnego	
Od 1 roku <= 2 lat	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	797 067
	Gospodarstwa domowe	12 400 228
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	13 183
	Instytucje samorządowe	448 000
	Instytucje szczebla centralnego	9 000 000
Od 2 lat < = 5 lat	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	2 075 815
	Gospodarstwa domowe	22 349 089
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	2 244 000
	Instytucje szczebla centralnego	34 000 000
Od 5 lat <=10 lat	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	1 572 332
	Gospodarstwa domowe	21 301 647
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	240 000
	Instytucje szczebla centralnego	67 000 000
Powyżej 10 lat	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	
	Przedsiębiorstwa	548 588
	Gospodarstwa domowe	30 919 394
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	
	Instytucje szczebla centralnego	

Podział ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych.

Struktura należności Banku w podziale na poszczególne kategorie według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia się następująco:

Lp.	Kategoria należności	Kwota
1.	Należności normalne	101 294 190,55
2.	Należności pod obserwacją	2 244 292,96
3.	Należności poniżej standardu	3 584 329,74
4.	Należności wątpliwe	538 580,05
5.	Należności stracone	818 121,29
Razem		108 479 514,59

Ekspozycje kredytowe o utraconej wartości (kategoria należności poniżej standardu, wątpliwe, stracone) pomniejszone o korekty wartości oraz kwotę rezerw celowych w podziale na typy kontrahenta przedstawia poniższa tabela:

	Ekspozycje o utraconej wartości	Korekty wartości ESP	Kwota rezerwy	Wartość ekspozycji
Przedsiębiorstwa	2 022 050,74	10 209,00	402 368,35	1 619 682,39
Rolnicy	36 000,00	334,58	7 133,08	28 866,92
Przedsiębiorcy indywidualni	2 235 267,60	10 220,75	1 027 364,74	1 207 902,86
Osoby prywatne	647 712,74	2 785,18	361 375,63	286 337,11
Inne instytucje niefinansowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Samorządy	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	4 941 031,08	23 549,51	1 798 241,80	3 142 789,28

Na dzień 31.12.2018 r. ekspozycje w Banku uznane za przeterminowane (ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania) stanowiły kwotę 775 703,92 zł., w tym ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii straconej wynosiły 771 770,29 zł., do kategorii normalnej 3 933,63 zł. Ekspozycje te przedstawia poniższa tabela :

Wyszczególnienie	Wartość
Ekspozycje o utraconej wartości w tym przeterminowane	4 941 031,08 771 770,29
Saldo korekt wartości (pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw z tytułu ESP) z utraconą wartością w tym dla kredytów przeterminowanych	23 549,51 543,22
Saldo rezerw z utraconą wartością w tym dla kredytów przeterminowanych	1 798 241,80 771 636,00

Zmiany stanu rezerw celowych dla wszystkich kategorii należności ekspozycji kredytowych na przestrzeni roku 2018 przedstawiały się następująco:

Kategorie należności	Stan na 01.01.2018 r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2018 r.
Należności normalne	213 016,78	157 867,40	0,00	133 054,63	237 829,55
Należności pod obserwacją	46 503,30	13 371,48	0,00	26 301,15	33 573,63
Należności poniżej standardu	743 786,39	285 481,37	0,00	316 487,58	712 780,18
Należności wątpliwe	457 129,69	134,94	0,00	189 145,56	268 119,07
Należności stracone	812 972,80	119 240,07	1 730,00	112 840,32	817 342,55
Rezerwy celowe ogółem	2 273 108,96	576 095,26	1 730,00	777 829,24	2 069 644,98
Rezerwy na poza bilans	20 399,04	115 753,41	0,00	63 589,40	72 563,05

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, objęło również odpisem aktualizującym należności związane z ekspozycjami kredytowymi odnoszące się do odsetek. Zmiany stanu odpisów aktualizujących dla ekspozycji kredytowych odnoszące się do odsetek na przestrzeni roku 2018 przedstawia poniższa tabela :

Kategorie należności	Stan na 01.01.2018 r.	Zwiększenia odpisów	Wykorzystanie odpisów	Rozwiązanie odpisów	Stan na 31.12.2018 r.
Należności normalne	760,54	8 295,86	0,00	8 226,12	830,28
Należności pod obserwacją	268,60	905,71	0,00	932,45	241,86
Należności poniżej standardu	1 2017,41	13 105,25	0,00	11 891,37	1 421,29
Należności wątpliwe	288,95	3 995,65	0,00	4 064,97	219,63
Należności stracone	140 515,27	18 936,19	63,47	26 651,26	132 736,73
Odpisy ogółem	143 040,77	44 238,66	63,47	51 766,17	135 449,79

W roku obrachunkowym 2018, Bank wykorzystał utworzoną rezerwę celową w kwocie 1.730,00 zł oraz odpis aktualizacyjny w kwocie 63,47 zł. Wszystkie utworzone i rozwiązane rezerwy jak również odzyskane i spisane ze stanu należności zostały bezpośrednio zaliczone do rachunku zysków i strat.

X. Aktywa wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie mogą zostać swobodnie wycofane. Na dzień bilansowy 31.12.2018 r. wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń, poniższa tabela przedstawia ich strukturę:

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa
Instrumenty udziałowe	4 528 481,16
Dłużne papiery wartościowe sektora instytucji rządowych i samorządowych	115 182 565,00
Dłużne papiery wartościowe sektora instytucji finansowych	21 496 452,50
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	106 094 451,54
<i>w tym kredyty hipoteczne</i>	<i>68 849 877,00</i>
Inne aktywa	47 961 481,88
Aktywa Banku	295 263 432,08

XI. Korzystanie z ECAI

Bank w roku obrachunkowym 2018 przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie korzystał z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, agencji ratingowych.

XII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wyliczane zgodnie z art. 92 ust.3 lit. b) w odniesieniu do działalności zaliczanej do portfela handlowego oraz zgodnie z art. 92 ust.3 lit c) w odniesieniu do ryzyka walutowego, ryzyka rozliczenia, ryzyka cen towarów w 2018 r. nie występowało. Wszystkie aktywa Banku zaklasyfikowane są do portfela bankowego, a rozliczenia dokonywane są tylko w walucie PLN.

XIII. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia straty wynikającej z w/w przyczyn, obejmuje także ryzyko prawne.

Bank do wyliczenia wymogu kapitałowego w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego. Wymóg kapitałowy z tego tytułu na dzień 31.12.2018 r. wynosił 1 114 350,85 zł. System zarządzania ryzykiem ściśle powiązany jest z systemem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego poprzez ujęcie zdarzeń w analizach strat, profilu ryzyka oraz procesie tworzenia mapy ryzyka. Proces zarządzania tym ryzykiem w Banku przebiega w kilku następujących etapach:

- identyfikacja i ewidencja zdarzeń dla czynników wewnętrznych i zewnętrznych takich jak systemy informatyczne, jakość oraz rotacja kadr, zmiany organizacyjne, prawne, skargi klientów, reklamacje,
- ocena ryzyka operacyjnego poprzez ocenę strat finansowych, dostępności do usług bankowych, zachowaniu ciągłości działania, sporządzaniu okresowych analiz oraz map ryzyka,
- tworzenie bazy danych polegające na gromadzeniu informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego, wyznaczanie osób odpowiedzialnych za gromadzenie informacji zaprojektowanie raportów o tych zdarzeniach,
- monitorowanie zdarzeń, stosowanie mechanizmów zapewniających szybkie wykrycie i weryfikację rodzaju i istotności błędów, stopnia skomplikowania zawieranych transakcji, wahania osiągniętych i planowanych zysków, przyczyn strat ich wielkości, częstotliwości i dotkliwości,
- zbieranie informacji dotyczących sytuacji finansowej, poziomu ryzyka i zgodności działania z przepisami prawa podmiotów powiązanych z działalnością Banku, ustalenie ich powiązania z

pracownikami Banku, oceną działalności podmiotu w kontekście narażenia Banku na ryzyko operacyjne, a także powstanie ewentualnych strat,

- raportowanie, analiza zgromadzonych danych o zdarzeniach, stratach, wykorzystanych limitach, tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania, zidentyfikowaniu problemów wynikających z zdarzeń oraz proponowaniu działań mających na celu redukcję ryzyka.

Z uwagi na strukturę organizacyjną oraz przyjętą metodę wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego (metoda wskaźnika bazowego) Bank przyjmuje, że na potrzeby identyfikacji ryzyka operacyjnego i zarządzania tym ryzykiem, działalność Banku traktowana jest łącznie, bez podziału na linie biznesowe oraz bez przypisywania zdarzeń operacyjnych poszczególnym komórkom organizacyjnym.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym organami nadzorującymi są Rada Nadzorcza, Zarząd Banku oraz Prezes Zarządu. Członek Zarządu Główny Księgowy dostarcza co kwartał dane w celu przeprowadzenia spójności bazy ryzyka operacyjnego z ewidencją księgową. Dział Analiz Ryzyka i Sprawozdawczości odpowiada za identyfikację, pomiar i monitorowanie ryzyka, ma za zadanie gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego otrzymywanych od pracowników Banku, z systemu Def-Bank i tworzy bazę danych, opracowuje metody redukcji ryzyka lub działań zabezpieczających, uczestniczy w opracowaniu i weryfikacji regulacji dotyczących ryzyka operacyjnego, sporządza analizy ryzyka i prezentuje je członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Główny specjalista ds. bezpieczeństwa informatycznego i informacji odpowiada za bezpieczeństwo funkcjonowania systemów informatycznych w Banku, zabezpieczenie baz danych, sprzętu komputerowego, kopii bezpieczeństwa oraz przy udziale Działu Administracji, Bezpieczeństwa i Spraw Organizacyjno-Gospodarczych przeprowadza testy planów awaryjnych zachowania ciągłości działania oraz uczestniczy w realizacji tych planów. Kierownicy komórek organizacyjnych sprawują kontrolę w ramach funkcji kontroli nad pracą nadzorowanych obszarów, identyfikują, zapobiegają powstawaniu lub skutkom wystąpienia ryzyka operacyjnego w wykonywaniu codziennych czynności w pracy Banku. Stanowisko audytu wewnętrznego ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązującym w Banku. Stanowisko ds. zgodności opiniuje projekty regulacji wewnętrznych Banku dotyczących tego ryzyka oraz dba o spójność tych regulacji. Śledzi zmiany w przepisach zewnętrznych dotyczących ryzyka operacyjnego i przekazuje odpowiednim osobom informacje o tych zmianach. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek rozpoznawania, zapobiegania powstawaniu ryzyka operacyjnego, przestrzegania zasad dobrej praktyki bankowej, wewnętrznych i zewnętrznych regulacji obowiązujących w Banku, właściwej reakcji na zauważone negatywne zjawiska związane z ryzykiem operacyjnym.

Systematyka zdarzeń ryzyka operacyjnego przyjęta w Banku jest zgodna z wytycznymi zawartymi w Rekomendacji M. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z

dnia 6 marca 2017 r. szczegółowej analizie w Banku poddawane są zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością i wysokimi stratami. Zarejestrowane w roku 2018 w Banku Spółdzielczym w Gorzycach zdarzenia operacyjne nie wpłynęły na profil ryzyka operacyjnego Banku. Nadal największym zagrożeniem dla działalności Banku stanowią zdarzenia klasyfikowane jako oszustwa zewnętrzne oraz zakłócenia działalności Banku i awarie systemów. Bank nie ponosi dużych strat z tego tytułu, jednak możliwość wystąpienia potencjalnie wysokiej straty sprawia, że zdarzenia przypisane do tych dwóch rodzajów zdarzeń Bank klasyfikuje do kategorii wysokiego ryzyka. Z przeprowadzonej kontroli wykorzystania limitów na dzień 31.12.2018 r. wynika, że limity na ryzyko operacyjne zostały zachowane, co pozwala ocenić to ryzyko na poziomie akceptowalnym i nie wymaga dodatkowego tworzenia wymogu kapitałowego z tego tytułu. Wynik przeprowadzonej kontroli wykorzystania limitów został przedstawiony w tabeli poniżej:

	Kwota strat	Kwota limitu	Wykorzystanie limitu
Limit na sumę potencjalnych strat z tytułu zdarzeń za ostatnie 12 miesięcy - maksymalnie 100% wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego	165 290,54	1 114 350,85	14,83%
Limit na pozycje zaklasyfikowane do kategorii o ryzyku podwyższonym za ostatnie 12 miesięcy (KRI) – maksymalnie 30% wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.	15 915,72	334 305,26	4,76%

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Bank w swoim portfelu posiada ekspozycje kapitałowe zakupione w postaci akcji Banku BPS S.A, oraz nowo nabyte w 2018 r akcje PBA S.A. ze względów na przyjętą strategię i klasyfikuje je jako dostępne do sprzedaży. Stan posiadanych akcji wg stanu na 31.12.2018 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Akcje Banku BPS SA	0,00	2 025 936,80
2	Akcje Banku PBA SA	0,00	2 200 000,00

Wartość bilansowa akcji BPS SA i PBA S.A. wykazywana jest wg ceny nabycia. Na dzień bilansowy 31.12.2018 r. stan posiadanych przez Bank akcji przedstawia poniższe zestawienie:

Akcje BPS S.A.	Ilość akcji	Wartość nominalna	Cena nabycia	Wartość bilansowa
Seria B	5.000 szt.	1,00	2,50 zł	12 500,00
Seria C	5.000 szt.	1,00	2,50 zł	12 500,00
Seria H	183.748 szt.	1,00	2,35 zł	431 807,80
Seria H	16.252 szt.	1,00	2,00 zł	32 504,00
Seria H	7.600 szt.	1,00	2,50 zł	19 000,00
Seria I	30.000 szt.	1,00	1,00 zł	30 000,00
Seria J	115.000szt.	1,00	1,00 zł	115 000,00
Seria J	8.800 szt.	1,00	2,50 zł	22 000,00
Seria L	60.000 szt.	1,00	2,50 zł	150 000,00
Seria M	360.000 szt.	1,00	2,50 zł	900 000,00
Seria O	120.250 szt.	1,00	2,50 zł	300 625,00
Razem	911 650 szt.	-	-	2 025 936,80

Akcje PBA S.A.	Ilość akcji	Wartość nominalna	Cena nabycia	Wartość bilansowa
Seria A	2 200 000 szt.	1,00	1,00 zł	2 200 000,00

Pozostałe papiery wartościowe zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, które nie znajdują się w publicznym obrocie to certyfikaty inwestycyjne TFI SA. Wartość certyfikatów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2018 r.	Wykup	Zysk/strata z tyt. wykupu	Stan na 31.12.2018 r.	Wycena na 31.12.2018 r.
Certyfikaty BPS 3 NS FIZ	140 000,00	100 000,00	-16 612,10	40 000,00	33 362,56
Certyfikaty BPS RN FIZAN	271 480,95	21 407,10	+1 647,58	250 073,85	269 181,80
Certyfikaty ogółem	413 147,74	114 490,80	-14 964,52	290 073,85	302 544,36

Na dzień bilansowy 31.12.2018 r. zostały wycenione wg wartości godziwej i ich wartość wynosi 302 544,36 zł. Zysk oraz strata z wykupu certyfikatów w roku 2018 została odnotowana na wynik finansowy roku 2018. Skutki zmiany wyceny do wartości godziwej odnoszone są na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu. Różnica z wyceny na dzień bilansowy wynosiła „plus” 12 470,51 zł.

XV. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

Bank w ramach prowadzonej działalności zalicza wszystkie przeprowadzone transakcje do portfela bankowego, w związku z czym ryzyko stopy procentowej mierzone jest wg metodologii dla portfela bankowego. Ryzyko stopy procentowej to ryzyko zmian stóp

procentowych na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał. Bank jako istotne rozpatruje podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko przeszacowania - analizując ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów i pasywów odsetkowych, Bank wyznacza zmianę dochodu odsetkowego na skutek zmiany wszystkich stóp procentowych o 200 punktów bazowych,
- ryzyko bazowe - analizując ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania stawek bazowych (rynkowych i bazowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach, Bank wyznacza zmianę dochodu odsetkowego na skutek zmiany rynkowych stóp procentowych o 50 punktów bazowych,
- ryzyko opcji klienta – analiza obejmuje poziom kredytów lub depozytów o stałej stopie procentowej w przypadku gdy przekracza on próg istotności tj. 25 % odpowiednio portfela kredytowego lub bazy depozytowej.

Zarząd Banku na bieżąco monitoruje ryzyko stopy procentowej pod względem zagrożenia płynności dla zapadalności aktywów, wymagalności pasywów, jak również wyniku finansowego. Posiadane zobowiązania jak również kredyty w większości oprocentowane były według zmiennej stopy procentowej. Nadwyżki finansowe lokowane były w bezpiecznych papierach wartościowych (obligacje skarbowe i bony pieniężne NBP), oraz w banku BPS S.A. w lokatach terminowych ON według stałej stopy procentowej. Ustalone limity zaangażowania w poszczególne rodzaje działalności były zachowane. W celu zminimalizowania ryzyka Zarząd Banku dokonał niewielkich zmian wysokości oprocentowania poszczególnych składników finansowych na podstawie kształtowania się stóp procentowych, poziomu inflacji, oprocentowania na rynku depozytów, kredytów i lokat oferowanych przez inne banki na rynku lokalnym i swoich możliwości finansowych.

W wyniku przeprowadzenia testu szokowej zmiany stóp procentowych na dzień 31.12.2018 r. wynik Banku zmieniłby się odpowiednio:

- w zakresie ryzyka przeszacowania - spadek lub wzrost stóp procentowych o 2 p. p. spowodowałby zmianę wyniku finansowego o +/- minus 493 tys. zł, oraz zmianę wartości ekonomicznej Banku o +/- minus 996 tys. zł.
- w zakresie ryzyka bazowego - spadek lub wzrost stóp procentowych o 0,5 p. p. spowodowałby zmianę wyniku finansowego o +/- 796 tys. zł.

Ze względu na nie przekroczenie poziomu kredytów o stałej stopie procentowej oraz poziomu depozytów o stałej stopie procentowej Bank nie dokonuje analizy poziomu wykorzystania opcji klienta.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

Uwzględniając skalę działalności Banku, nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków Rady Nadzorczej, Zarządu Banku, pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz pozostałych pracowników. Zasady wynagradzania zostały odpowiednio określone w następujących regulacjach:

- „Zasady ustalania wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gorzycach”, zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli,
- „Zasady ustalania wynagrodzeń dla członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach”, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą,
- „Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Gorzycach”,
- „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Gorzycach”.

Zgodnie z przyjętymi regulacjami pracownikom Banku przysługuje:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych,
- dodatki kasjerskie,
- nagroda roczna.

Pracownicy mogą otrzymać również premie, nagrody. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego pracowników ustala Zarząd Banku. System wynagradzania jest jawny, a jego zasady są komunikowane wszystkim pracownikom Banku. Przy ustalaniu polityki wynagradzania Bank uwzględnia sytuację finansową Banku, a ustalona polityka wynagradzania nie stanowiła zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Banku.

Do stanowisk istotnych w Banku Spółdzielczym w Gorzycach zalicza się osoby pełniące następujące funkcje:

- Członków Rady Nadzorczej,
- Członków Zarządu,
- Głównego Księgowego,
- Kierowników Działów.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustalone są zgodnie z zasadami przyjętymi uchwałą Zebrania Przedstawicieli i są zróżnicowane adekwatnie do pełnionej przez członka Rady Nadzorczej funkcji. Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego członków Zarządu Banku ustala Rada Nadzorcza. Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu Banku uzależnione są od wyników Banku, po dokonaniu oceny efektów pracy członków Zarządu tj. stopnia wykonania rocznych planów finansowych w stosunku do założeń przyjętych w „Planie strategicznym Banku”, w oparciu o przyjęte kryteria ilościowe. Ocena obejmuje wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu to uzyskanie absolutorium w okresie oceny, pozytywna ocena rękojmi należytego wykonanie obowiązków,

zgodnie z art. 22 aa ustawy Prawo Bankowe oraz ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresie objętym oceną.

Ocenę efektów pracy pracowników nie będących członkami Zarządu dokonuje Zarząd Banku, biorąc pod uwagę stopień realizacji zadań przez poszczególnych pracowników.

Bank realizuje racjonalną zrównoważoną i podlegającą kontroli politykę wynagradzania, zgodnie z strategią, akceptowalnym poziomem ryzyka. Do składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Gorzycach przedstawia poniższa tabela:

	Stale składniki pieniężne	Stale składniki niepieniężne	Zmienne składniki pieniężne	Zmienne składniki niepieniężne
Członkowie Rady Nadzorczej	Wynagrodzenie miesięczne	Brak	Brak	Brak
Członkowie Zarządu w tym główny księgowy	Wynagrodzenie zasadnicze, odprawy pieniężne	Brak	Premie uznaniowe, nagrody	Brak
Pozostali pracownicy (Kierownicy działu)	Wynagrodzenie zasadnicze, nagroda roczna, odprawy pieniężne	Brak	Premie uznaniowe	Brak

Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia dla osób wymienionych powyżej przedstawione zostały wg rodzaju wynagrodzenia:

Rodzaj wynagrodzenia	Członkowie Rady Nadzorczej	Członkowie Zarządu Banku	Kierownicy Działów
Wynagrodzenie stałe	145 775,00	732 000,00	358 976,80
Wynagrodzenie zmienne	0,00	36 600,00	20 390,00
Odprawy	0,00	0,00	0,00
Najwyższa wypłata odprawy	0,00	0,00	0,00
Razem	145 775,00	768 600,00	379 366,80

W skład Zarządu Banku wchodzi cztery osoby, Rady Nadzorczej - siedem osób, a Kierownicy Działów to cztery osoby.

W roku obrotowym 2018 zostały przyznane i wypłacone wynagrodzenia z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń. Zgodnie z „Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Gorzycach” wysokość zmiennych składników nie przekroczyła 20% rocznego wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a łączna kwota wypłaconych zmiennych składników w roku 2018 nie spowodowała obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewniłby realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz bezpiecznej bazy kapitałowej. Bank nie przyznał żadnego wynagrodzenia z odroczoną wypłatą. Nie dokonano również płatności

związanych z przyjęciem do pracy i z odprawą w związku z zakończeniem zatrudnienia dla Członków Zarządu.

W Banku Spółdzielczym w Gorzycach żadna osoba nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

XVIII. Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału instytucji podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej tej instytucji i wyraża się jako wartość procentową. Dla wyliczenia wskaźnika dźwigni miarą kapitału jest kapitał Tier I. Miarą ekspozycji całkowitej są aktywa banku oraz pozycje pozabilansowe pomniejszone o odliczenia uwzględnione do wyliczenia kapitału podstawowego Tier I. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier I, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. Bank wylicza wskaźnik dźwigni finansowej na koniec każdego miesiąca, na podstawie których wyliczana jest średnia arytmetyczna wskaźnika dźwigni w ciągu kwartału. Obserwacja w celach informacyjnych prowadzona będzie do chwili podjęcia przez właściwe organy decyzji w sprawie szczegółowych wymagań w tym zakresie.

Zasady wyliczania ujęte zostały w procedurze „Instrukcja wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”.

W celach obserwacyjnych Bank bada wpływ istotnego obniżenia się funduszy własnych o 20% (w wyniku straty Banku) na poziom wskaźnika dźwigni finansowej. Za istotny wpływ spadku funduszy własnych Bank uznaje spadek obniżenia się wskaźnika dźwigni finansowej poniżej 5 %. Wartość wskaźnika w roku 2018 zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym przedstawia poniższa tabela:

Wskaźnik dźwigni finansowej	31.03.2018 r.	30.06.2018 r.	30.09.2018 r.	31.12.2018 r.
W pełni wprowadzona definicja kapitału Tier I	8,52 %	9,00 %	9,17 %	8,99 %
Definicja przejściowa kapitału Tier I	8,59 %	9,09 %	9,24 %	9,05 %
Po teście obniżenia funduszy – kapitału Tier I	6,87 %	7,25 %	7,39 %	7,24 %

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Gorzycach.

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank Spółdzielczy w Gorzycach nie stosuje technik ograniczania ryzyka kredytowego. Nie pomniejsza podstawy tworzenia rezerw o wartości zabezpieczeń, wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu lub innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku. Waga ryzyka na w/w ekspozycje kredytowe nie jest pomniejszana i otrzymuje wagę 100 %. Bank nie stosuje również saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych.

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Gorzycach.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Gorzycach.

XXIII. Informacje wynikające z art.111a Prawa bankowego

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

System zarządzania.

System zarządzania obowiązujący w Banku to zbiór zasad i mechanizmów, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej, co pozwala zapewnić bezpieczeństwo zgromadzonych w Banku środków. Zadania systemu zarządzania wskazane wyżej mają na celu zapewnienie legalności działania Banku oraz bezpieczeństwa zgromadzonych w nim środków przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku, monitorowanie go i zarządzanie nim oraz zapewnienie przestrzegania przepisów. Wspomaga to prawidłowo, efektywnie i skutecznie kierować Bankiem przez jego organy.

System zarządzania obejmuje również możliwość zgłaszania członkom Zarządu Banku w szczególnych przypadkach Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Bank zapewnia pracownikom anonimowość, a także ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym.

W Banku zostały wdrożone „Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” w wymaganym zakresie, z uwzględnieniem zasad proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru oraz specyfiki działalności Banku mając na względzie możliwości techniczne i organizacyjne.

System zarządzania w rozumieniu ustawodawcy, w Banku Spółdzielczym w Gorzycach stanowi wewnętrzny instrument zapewniający bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności.

System zarządzania ryzykiem.

Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem. Sformalizowane procedury określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach” oraz w Instrukcjach zarządzania poszczególnymi ryzykami mają na celu identyfikację, pomiar, szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości. Bank stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów, a przyjęty system sprawozdawczości oraz informacji zarządczej umożliwia monitorowanie poziomu ryzyka. Struktura organizacyjna Banku dostosowana jest do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka przez Bank. Realizacji tych zadań służą działania podejmowane przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą. Czynności te mają służyć zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów działalności prowadzonej przez Bank. Charakter działalności Banku jako instytucji finansowej obarczony jest różnego rodzaju ryzykami zarówno wynikającymi z czynników wewnętrznych jak i zewnętrznych takich jak sytuacja makroekonomiczna czy też regulacje prawne. Poszczególne regulacje dotyczące ryzyka

istotnego podlegają weryfikacji co najmniej raz w roku. Zarządzanie ryzykiem w działalności Banku, monitorowanie go, przestrzeganie przepisów ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności.

System kontroli wewnętrznej.

Stosownie do postanowień obowiązującej ustawy Prawo Bankowe w Banku funkcjonuje system zarządzania, w skład którego wchodzi system zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Zasady organizacji systemu kontroli wewnętrznej w Banku określa „Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”. System kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach:

- 1) poziom pierwszy - działalność operacyjna
- 2) poziom drugi - działalność specjalne powołanych komórek organizacyjnych Banku oraz działalność komórki do spraw zgodności
- 3) poziom trzeci – działalność komórki audytu wewnętrznego.

Wykryte w ramach pierwszego poziomu nieprawidłowości znaczące lub krytyczne są niezwłocznie raportowane do stanowiska audytu wewnętrznego, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych, również do Zarządu Banku. Stanowisko audytu wewnętrznego informuje Radę Nadzorczą lub Komitet Audytu.

Wykryte w ramach drugiego poziomu nieprawidłowości znaczące lub krytyczne są niezwłocznie raportowane do stanowiska audytu wewnętrznego, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych, również do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej lub Komitetu Audytu.

Wykryte w ramach trzeciego poziomu nieprawidłowości krytyczne są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębniono w Banku

- funkcję kontroli,
- stanowisko ds. zgodności,
- stanowisko audytu wewnętrznego.

Bank zapewnia nadzór organów Banku nad systemem kontroli. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej oraz monitoruje jego skuteczność. Zarząd Banku podejmuje decyzje w ramach zarządzania Bankiem, uwzględniając rezultaty kontroli przeprowadzanych przez stanowisko audytu wewnętrznego i stanowisko do spraw zgodności. Odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność odpowiednich komórek, opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie kontroli wewnętrznej, a także przygotowanie planów kontroli. Koordynację działań kontrolnych w Banku sprawuje Prezes Zarządu. System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej i obejmuje komórki organizacyjne Banku. Celem systemu kontroli jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniających się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej, przestrzegania zasad zarządzania

ryzykiem w Banku oraz zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i zaleceniami wydanymi przez upoważnione instytucje kontrolne.

Opis polityki wynagrodzeń.

Bank stosuje sformalizowane zasady polityki wynagradzania w formie regulacji wewnętrznych. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalane jest przez Zebranie Przedstawicieli w formie uchwały. Podstawą wynagrodzenia jest procentowo określony wskaźnik bazowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w poprzednim kwartale (obwieszczenia GUS). Wysokość wynagrodzenia ustalana jest adekwatnie do pełnionej funkcji.

Zasady wynagradzania członków Zarządu Banku zostały przyjęte przez Radę Nadzorczą w regulacji „Zasady ustalania wynagrodzeń dla członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach”, na podstawie której wypłacane są składniki wynagrodzenia o charakterze stałym, ustalane przez Radę Nadzorczą w formie uchwały. Ustalając wysokość wynagrodzeń członka Zarządu Banku, Rada Nadzorcza uwzględnia wewnętrzną organizację pracy Zarządu, ponoszoną odpowiedzialność oraz efekty ekonomiczno-finansowe działalności Banku.

Zarząd Banku może otrzymać również zmienne składniki wynagrodzenia, w ramach przyjętej „Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Gorzycach”. Zgodnie z w/w Polityką część kwoty wypłaty podlega odroczeniu.

W zakresie wynagrodzeń dla pozostałych pracowników obowiązuje „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Gorzycach”. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego ustala Zarząd Banku, stosownie do wykonywanych przez pracowników zadań wynikających z ich zakresów czynności, przestrzegania obowiązków pracowniczych oraz możliwości finansowych Banku.

Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

W Banku Spółdzielczym w Gorzycach nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń.

Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie z w/w artykułem kandydat /członek Rady Nadzorczej podlega ocenie odpowiedniości. Kandydat jak i członek Rady nadzorczej powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz nieposzlakowaną opinię niezbędną do pełnienia funkcji. Na ocenę odpowiedniości składa się ocena kwalifikacji i reputacji. Na podstawie regulacji „Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gorzycach” przyjętej uchwałą Zebrania Przedstawicieli z dnia 17.01.2018 r. wszyscy członkowie Rady Nadzorczej złożyli stosowne oświadczenia wynikające z powyższej procedury. Przewodniczący Rady złożył również arkusz informacyjny dla potrzeb oceny kolegalnej Rady Nadzorczej za okres 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. W wyniku przeprowadzonej analizy złożonych dokumentów Komisja ds. odpowiedniości oceny członków Rady Nadzorczej oraz kolegalnej oceny Rady

Nadzorczej wybrana spośród członków Zebrania Przedstawicieli dokonała oceny. Wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe zostały przez członków Rady Nadzorczej spełnione. Posiadają oni niezbędną wiedzę i umiejętności do spełnienia funkcji nadzorczych, a ich postawa osobista nie budzi zastrzeżeń etycznych. Nie podejmują działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpływać negatywnie na reputację Banku Spółdzielczego w Gorzycach. Kwalifikacje jak ich doświadczenie potwierdzają kompetencje do pełnienia funkcji oraz dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków członka Rady Nadzorczej. Przeprowadzona ocena odpowiedności dla członków Rady Nadzorczej jest pozytywna.

Komisja dokonała również oceny kolegialnej i stwierdziła, że Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Gorzycach jako organ kolegialny sprawowała należycie nadzór nad ostrożnym i stabilnym zarządzaniem Banku. Nie odnotowano faktów i okoliczności będących pochodną działań Rady Nadzorczej, które negatywnie wpłynęłyby na reputację Banku Spółdzielczego w Gorzycach. Rada Nadzorcza jako organ kolegialny otrzymała ocenę pozytywną.

Na podstawie odrębnej „Procedury dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach” Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Gorzycach dokonała oceny odpowiedności członków Zarządu Banku. Ocena odpowiedności Członków Zarządu dotyczyła oceny indywidualnej w odniesieniu dla każdego Członka pod względem reputacji i weryfikacji kwalifikacji niezbędnych do sprawowania funkcji zarządczych oraz oceny kolegialnej dokonywanej w stosunku do Zarządu Banku działającego jako organ pod kątem ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem jak również oceny reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu. Członkowie Zarządu Banku posiadają kwalifikacje, wiedzę i umiejętności oraz doświadczenie zawodowe wynikające z długoletniej pracy. Stale podnoszą kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach odpowiednich do pełnionych przez nich funkcji, obejmujących zagadnienia związane z działalnością Banku. Przeprowadzona ocena odpowiedności dla poszczególnych członków Zarządu Banku oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Gorzycach jest pozytywna.

XXIV. Informacje podlegające ujawnieniu wymagane Rekomendacją P

Rola i zakres odpowiedzialności poszczególnych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności, stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań. Zgodnie z Art.8 ustawy Prawo bankowe Bank utrzymuje płynność dostosowana do rozmiarów prowadzonej działalności. Odpowiedni poziom płynności pozwala Bankowi wywiązywać się ze swoich zobowiązań na bieżąco, co jest niezbędnym czynnikiem do prawidłowego funkcjonowania Banku, zachować elastyczność działań potrzebną do rozwoju działalności oraz pokrywać ewentualne przejściowe straty z działalności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- *Rada Nadzorcza*, sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności zgodnie ze strategią i planem finansowym Banku, zatwierdza przygotowaną przez Zarząd Banku strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka płynności, zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności, jaki może obciążać działalność Banku, poprzez zatwierdzenie Polityki kapitałowej wraz z odpowiednimi limitami alokacji kapitału wewnętrznego na zabezpieczenie strat z tytułu ryzyka płynności oraz zatwierdzenie Polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- *Zarząd Banku*, wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka płynności przez Bank,
- *Prezes Zarządu*, obejmuje nadzór nad ryzykiem płynności Banku, nadzoruje opracowanie i wdrożenie regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem płynności w Banku,
- *Członek Zarządu (Główny Księgowy)*, sprawuje nadzór nad monitorowaniem adekwatności kapitałowej Banki, nad realizacją polityki zarządzania aktywami i pasywami, nadzór nad bezpieczeństwem finansowym Banku w tym nad zapewnieniem płynności Banku oraz nadzór nad zarządzaniem gotówką Banku, wyceną aktywów oraz ustaleniem wyniku finansowego Banku,
- *Dział Finansowo-Księgowy i Rozliczeń*, obejmuje nadzór nad sprawnością i prawidłowością rozliczeń międzybankowych, lokowaniem nadwyżek pieniężnych, naliczaniem i regulowaniem rezerwy obowiązkowej Banku. Zarządza rachunkiem podstawowym Banku w zakresie bieżącej płynności finansowej, nadzoruje nad okresowym ustaleniem rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,

- *Dział Analiz Ryzyka i Sprawozdawczości*, dokonuje pomiaru, monitoruje wskaźniki ryzyka płynności, wyznacza nadzorcze normy płynności i ich dokumentuje. Bada wpływ czynników ryzyka bankowego, pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku oraz dokumentuje pomiar ryzyka płynności zarówno w ujęciu historycznym jak i prognozowanym. Opracowuje przy współpracy z odpowiednimi komórkami merytorycznymi propozycje limitów dla ryzyka płynności, opracowuje projekty regulacji wewnętrznych banku obejmujących zasady zarządzania ryzykiem. Koordynuje działania wszystkich komórek organizacyjnych Banku w zakresie pozyskania rzetelnych informacji sprawozdawczych dotyczących ryzyka płynności ze wszystkich obszarów działania Banku.

- *Stanowisko audytu wewnętrznego*, dostarcza Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej informacje dotyczące przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności, funkcjonowania systemu informacji zarządczej, realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd Banku celów i polityki w zakresie ryzyka płynności. Ocenia również stopień wykonania zaleceń z kontroli KNF oraz innych organów upoważnionych do oceny ryzyka płynności.

- *Stanowisko do spraw zgodności*, opiniuje projekty regulacji wewnętrznych Banku oraz dba o spójność tych regulacji. Monitoruje ryzyko braku zgodności działalności banku z przepisami prawa. Działa konsultacyjne i doradczo w obszarze zgodności dla innych komórek organizacyjnych.

Działalność Banku w zakresie pozyskiwania finansowania.

Bank jako instytucja społecznego zaufania, musi być przygotowany do przezwyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności, która jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa każdego Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji. Płynność finansowa Banku kształtowana jest głównie przez bazę depozytową osób fizycznych oraz jednostek samorządów terytorialnych. Usługi oferowane przez Bank skierowane są również do rolników, przedsiębiorstw indywidualnych, spółek, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. Zdeponowane przez klientów środki na lokatach terminowych charakteryzują się wysoką stabilnością. Wskaźnik osadu bazy depozytowej ogółem podmiotów niefinansowych ukształtował się na dzień 31.12.2018 r. na poziomie 89,30%, co oznacza wzrost względem 2017 r. o 2,01 p.p. Stabilna i znacznie przekraczająca wielkość obligacji kredytowej baza depozytowa stanowi podstawowe źródło finansowania działalności Banku. Dzięki wysokiej stabilności bazy depozytowej, Bank może zwiększać akcję kredytową z zachowaniem bezpiecznego poziomu płynności. Znaczną sumę wolnych środków pieniężnych, których Bank nie angażuje w akcję kredytową przy zachowaniu wymaganych przez KNF norm płynności inwestuje w bezpieczne instrumenty dłużne tj. obligacje skarbowe i bony pieniężne NBP z waga ryzyka 0 %, w mniejszej kwocie w lokaty typu ON w Banku BPS S.A. W swojej strukturze Bank utrzymuje zróżnicowany pod względem płynności poziom aktywów, których zbycie w chwili zagrożeń płynnościowych reguluje zdolność Banku wywiązywania się z

zaciągniętych zobowiązań. Bank ma możliwość wycofania środków zaangażowanych w 7 dniowe bony NBP, pozyskania środków w Banku Zrzeszającym w formie lokaty krótkoterminowej, wykup pozostałych papierów wartościowych oraz możliwość uzyskania kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym. Zarząd Banku systematycznie monitoruje bieżącą i prognozowaną sytuację płynnościową Banku.

Informacje ilościowe dotyczące pozycji płynności Banku.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności jest obowiązującym systemem limitów zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne zostały wprowadzone uchwałą KNF 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących Banki norm płynności. Bank Spółdzielczy w Gorzycach stosuje miary dla banków o sumie bilansowej powyżej 200 mln zł. Nadzorcze miary płynności kształtowały się na poziomie powyżej obowiązujących norm ostrożnościowych. Kalkulację miar przedstawia poniższa tabela :

	AKTYWA	Wartość nominalna	Wartość na 31.12.2018 r.
A1	Podstawowa miara płynności		31 494 324,29
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności		113 163 995,00
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym		22 018 570,00
A4	Aktywa o ograniczonej płynności		108 525 282,52
A5	Aktywa niepłynne		12 365 237,75
	PASYWA		
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka r. dostawy i ryzyka kontrahenta		27 173 945,63
B2	Środki obce stabilne		233 838 987,00
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym		0,00
B4	Pozostałe zobowiązania		1 718 153,71
B5	Środki obce niestabilne		39 973 760,47
	NADZORCZE MIARY PŁYNNOSCI		
M1	Luka płynności krótkoterminowej(A1+A2) - B5	0,00	104 684 558,82
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej(A1+A) / B5	1,00	3,62
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1,00	2,20
M4	Współczynnik pokrycia aktywów i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i śr. obcymi stabilnymi (B1+B2) / (A5+A4)	1,00	2,16

Miary płynności wprowadzone Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiej Rady (UE) nr 575/2013 wraz z Rozporządzeniem, Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 obejmują wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR) od roku 2018 w wysokości 100 % . oraz wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR), mający określić stosunek zapewniającej wartości stabilnego finansowania do wymaganej wartości. Wskaźnik ten będący w fazie testów na dzień bilansowy

31.12.2018 r. wyniósł 204 % przy zakładanej wartości minimum 100 %. Poziom wskaźnika LCR na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Aktywa płynne	Wypływy	Wpływy	Wpływy ograniczone(max 75% wypływów)	LCR
139 658 319,29	32 755 384,57	5 393 067,67	27 362 316,90	510,40 %

Lukę płynności zawierającą urealnione zestawienie terminów zapadalności/wymagalności aktywów/pasywów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności po urealnieniu przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Avista	Do 7 dni	Do 1 m-c	Do 3 m-c	Do 12 m-c	Powyżej 12 m-c
Aktywa	18 336,72	21 559,26	133 968,25	1 966,96	11 737,33	107 398,43
Pasywa	20 127,61	14 455,99	16 491,56	20 398,58	53 591,06	168 666,60
Pasywa z PB	24 621,43	14 455,99	16 643,24	20 488,02	56 445,89	176 359,69
Luka niedopasowania + PB	-6 284,71	7 103,27	117 325,01	-18 521,05	-44 708,56	-68 961,26
Luka niedopasowania + PB skumulowana	-6 284,71	818,56	118 143,57	99 622,52	54 913,96	-14 047,30
Skumulowana luka niedopasowania jako % aktywów netto	-2,13	0,28	40,01	33,74	18,60	-4,76
Współczynnik płynności	0,74	1,49	8,05	0,10	0,21	0,61
Współczynnik płynności skumulowany	0,74	1,02	3,12	2,31	1,41	-
Limit dolny (nie mniej niż)	0,32	0,43	1,00	1,00	1,00	-
Limit górny (nie więcej niż)	-	-	-	-	-	0,89

Informacje jakościowe umożliwiające uczestnikom rynku ocenę zarządzania ryzykiem płynności.

Celem strategicznym zarządzania płynnością jest utrzymanie płynności we wszystkich horyzontach czasowych, aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na pokrycie z nadwyżką pasywów niestabilnych. Zarządzanie płynnością w Banku zapewnia realizację zapisów uchwały KNF w sprawie wiążących banki norm płynności. Bank utrzymuje nadzorcze miary płynności, a ich wartości były wyższe niż wymagane wartości minimalne wskazane w uchwale.

Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank zarówno w normalnej działalności Banku jak i sytuacjach kryzysowych. Bank zgodnie z „Planami awaryjnymi w przypadku utraty lub zagrożenia utraty

płynności Banku Spółdzielczego w Gorzycach” dokonuje planowania awaryjnego rozpatrując scenariusze rozwoju wydarzeń w następujących sytuacjach:

- kryzys płynności wewnątrz banku,
- kryzys płynności w systemie bankowym,
- kryzys będący połączeniem obydwu wyżej wymienionych.

Pozwala to Zarządowi Banku podejmować decyzje w celu zapobieżenia potencjalnym skutkom utraty płynności.

Rada Nadzorcza otrzymuje od Zarządu okresowe informacje dotyczące ryzyka płynności, ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń. Ryzyko płynności analizowane jest na posiedzeniach Zarządu Banku w cyklach miesięcznych, na wniosek Członka Zarządu lub Rady Nadzorczej może być omawiane ze zwiększoną częstotliwością. Dział Finansowo-Księgowy i Rozliczeń gromadzi dane o czynnikach makroekonomicznych i zjawiskach gospodarczych i rynkowych mogących mieć wpływ na funkcjonowanie Banku oraz sporządza wewnętrzne informacje sprawozdawcze z zakresu gospodarki finansowej Banku mającej wpływ na ryzyko płynności. Miesięcznie sporządza „Raport dotyczący adekwatności kapitałowej Banku” dla Zarządu i Rady Nadzorczej. Dział Analiz Ryzyka i Sprawozdawczości sygnalizuje Zarządowi Banku w przypadku przekroczeń ustalonych limitów oraz norm płynności oraz wyjaśnia przyczyny powodujące przekroczenia. Sporządza miesięczne sprawozdania z dokonanego pomiaru ryzyka płynności i przedkłada je Zarządowi Banku oraz kwartalnie Radzie Nadzorczej.

Gorzycy dnia 22.05.2019 r.

Sporządził: Dział Finansowo - Księgowy
i Rozliczeń

Przyjął i Zatwierdził :

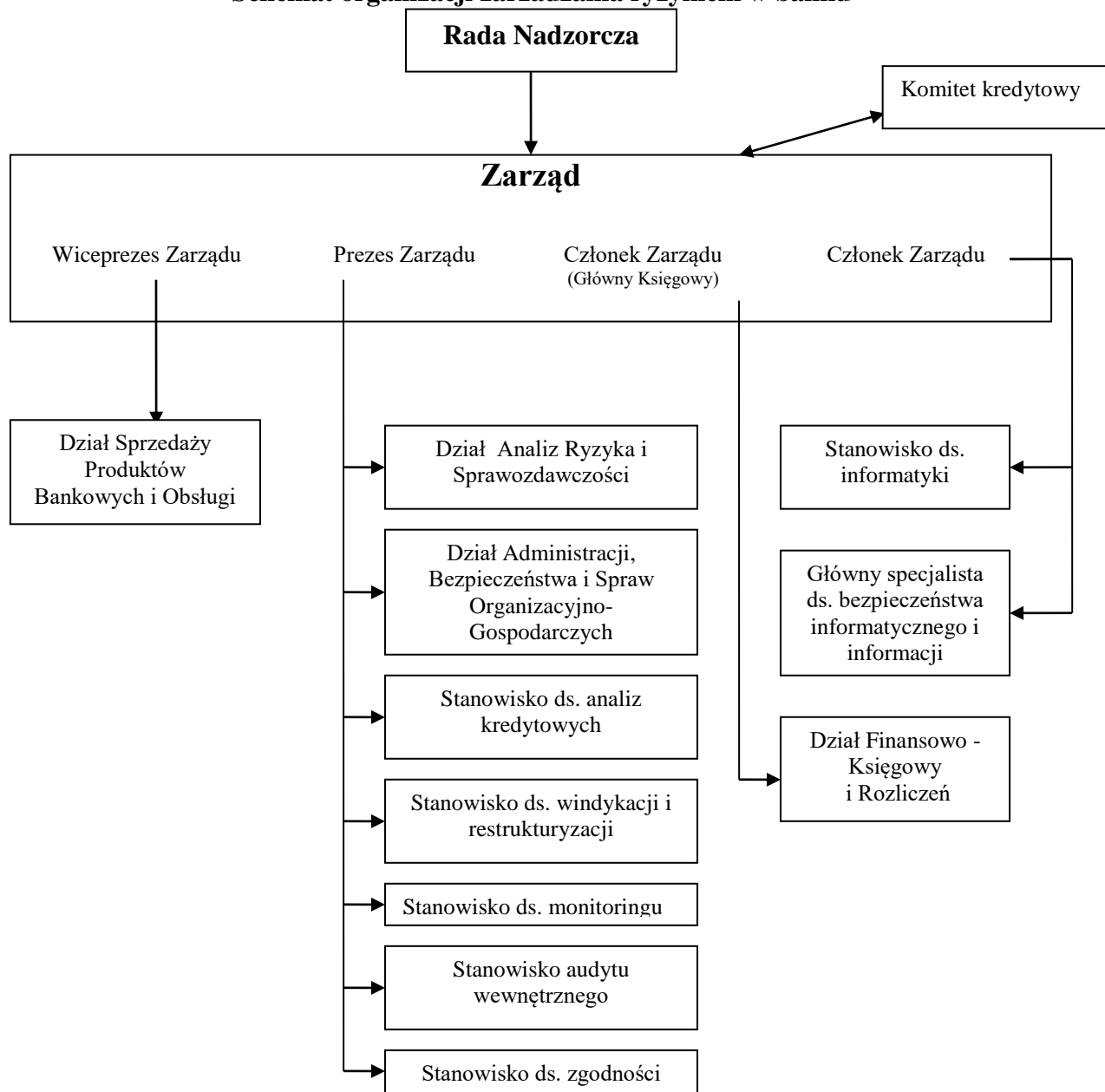
Zarząd Banku

Rada Nadzorcza

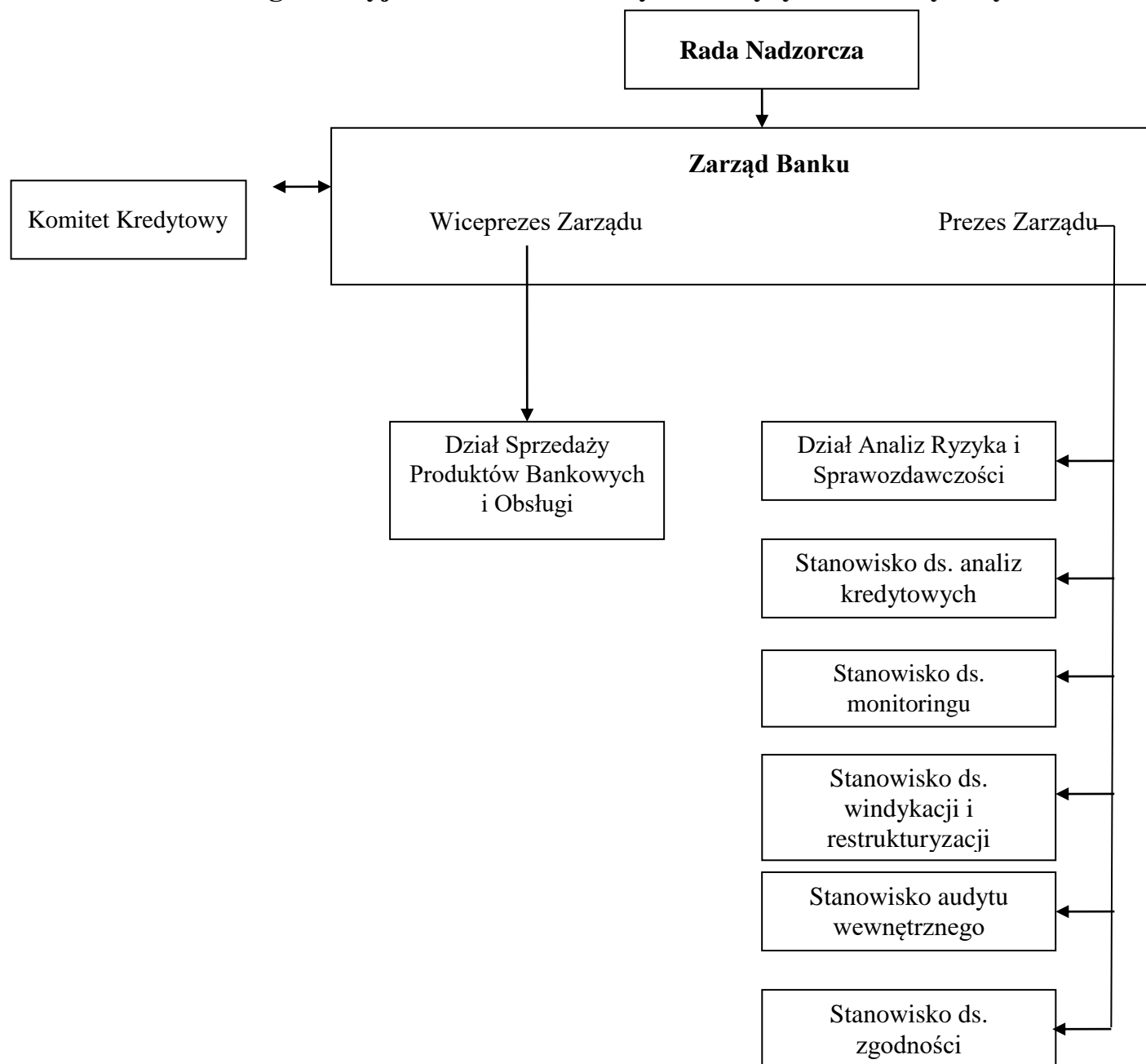
.....
Data 22.05.2019 r.

.....
Data 23.05.2019 r.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w banku

Struktura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym

Załącznik nr 3

do „Informacji Banku Spółdzielczego w Gorzycach o charakterze jakościowym i ilościowym
dotyczącej adekwatności kapitałowej zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 część ósma
oraz art. 111 a Prawa bankowego -według stanu na 31.12.2018 r.”

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gorzycach oświadcza, że opisane w Informacji ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
22.05.2019 r.	Mirosław Grabiec	Prezes Zarządu	
22.05.2019 r.	Karina Bugła	Wiceprezes Zarządu	
22.05.2019 r.	Bernadeta Krajewska	Członek Zarządu	
22.05.2019 r.	Dominik Mucha	Członek Zarządu	

Oświadczenie Zarządu Banku na temat ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gorzycach

Wykonując postanowienia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 r. z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Zarząd Banku Spółdzielczego w Gorzycach przedstawia profil ryzyka Banku.

W 2018 r. Bank działał m.in. na podstawie „Statutu Banku Spółdzielczego w Gorzycach”, „Regulaminu organizacyjnego Banku Spółdzielczego w Gorzycach”, „Planu Strategicznego Banku Spółdzielczego w Gorzycach na lata 2018-2021”, „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gorzycach”, polityk w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyk istotnych oraz na podstawie „Planu ekonomiczno-finansowego Banku Spółdzielczego w Gorzycach na 2018 rok.”

Ryzyko jakie Bank podejmował w celu osiągnięcia założonych celów nie przekraczało ustalonego przez Radę Nadzorczą „apetytu na ryzyko” Uchwałą nr 47/2017 r. z dnia 27 grudnia 2017 r. oraz Uchwałą nr 34/2018 r. z dnia 19 grudnia 2018 r.

Podstawowe wskaźniki wyznaczające profil ryzyka Banku na dzień 31.12.2018 r. kształtowały się następująco:

Rodzaj wskaźnika	"apetyt na ryzyko" - limit	Stan na 31.12.2018 r.	Wykorzystanie limitu
Łączny współczynnik kapitałowy	min. 13,5%	19,29%	
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego (do funduszy własnych)	max. 53%	37,36%	70,5%
Wymóg z tytułu ryzyka walutowego (do funduszy własnych)	max. 1%	0%	0%
Wymóg na ryzyko operacyjne (do funduszy własnych)	max. 5%	4,1%	82%
Wymóg z tytułu koncentracji (do funduszy własnych)	max. 2%	0%	0%
Wymogów z tytułu ryzyka stopy procentowej (do funduszy własnych)	max. 2%	0%	0%
Wymóg na ryzyko płynności (do funduszy własnych)	max. 2%	0%	0%
Wymóg na pozostałe ryzyka (do funduszy własnych)	max. 1%	0%	0%
Wskaźnik jakości kredytów	max. 6,2%	4,55	73,4%

Wartość uznanego kapitału Banku na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 27.174 tys. zł.

Suma bilansowa Banku na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 295.263 tys. zł.

Wartość nominalna obligi kredytowego Banku na dzień 31.12.2018 r. w zaangażowaniu bilansowym wynosiła 108 480 tys. zł.

Wartość bilansowa brutto portfela kredytowego na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 108 300 tys. zł (wartość nominalna portfela kredytowego + odsetki – ESP).

Wartość bilansowa netto portfela kredytowego na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 106 094 tys. zł (wartość nominalna portfela kredytowego + odsetki – ESP – rezerwa).

Wartość zobowiązań pozabilansowych Banku na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 15.283 tys. zł.

Portfel kredytowy wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi (wartość nominalna) na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 123 763 tys. zł.

Bank nie jest znacząco zaangażowany w detaliczne ekspozycje kredytowe (zgodnie z Rekomendacją T) ani w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie (zgodnie z rekomendacją S).

Pozostałe istotne wskaźniki w Banku:

Rodzaj wskaźnika	"apetyt na ryzyko" - limit	Stan na 31.12.2018 r.	Wykorzystanie limitu
Obligo kredytowe / suma bilansowa	max. 66,0%	36,74%	55,66%
Suma dużych depozytów / baza depozytowa	max. 15,0%	8,15%	54,36%
Udzielone zobowiązania pozabilansowe / obligo kredytowe	max. 27,0%	14,09%	52,18%
Luka płynności krótkoterminowej (aktywa płynne – środki obce niestabilne) - M1	min. 0,0	104 685 tys. zł.	-
Współczynnik płynności krótkoterminowej (aktywa płynne/środki obce niestabilne) - M2	min. 1,0	3,62	-
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi - M3	min. 1,0	2,20	-
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi - M4	min. 1,0	2,16	-
Wymóg pokrycia płynności (LCR)	min. 100 %	510 %	

Powyższe parametry pozwoliły na osiągnięcie zysku brutto na koniec 2018 r. w wysokości 2 098 tys. zł. przy marży odsetkowej na poziomie 2,10 % .

Na dzień 31.12.2018 r. w Banku zostały zachowane wszystkie limity koncentracji jak też pozostałe limity ograniczające narażenie Banku na wszystkie ryzyka istotne. Nie wystąpiła konieczność wyznaczania dodatkowego wewnętrznego wymogu kapitałowego, a udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych (41,5%) zapewnia odpowiednie bufory kapitału. Testy warunków skrajnych przeprowadzane w ramach monitoringu ryzyk istotnych potwierdzają bezpieczną sytuację Banku. System kontroli wewnętrznej jest skuteczny i pozwala na doskonalenie systemu zarządzania ryzykami w Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Gorzycach